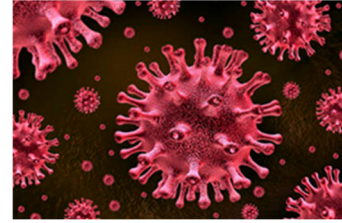

Jaarverslag 2020

Commissie van toezicht bij de
Penitentiaire Inrichting Arnhem

Voorwoord

Het jaar 2020 begon in het oude normaal.

Wel hadden we in het eerste kwartaal een wisseling van vestigingsdirecteur.

Francesca Salamone werd per 1 maart 2020 benoemd tot vestigingsdirecteur van de PI Nieuwersluis en is opgevolgd door Toon Molleman, die daarvoor vestigingsdirecteur was van de PI Leeuwarden.

Onze nieuwe vestigingsdirecteur was nauwelijks twee weken binnen of we kregen te maken met het nieuwe normaal.

Nederland kreeg te maken met Covid-19 en het virus werd al snel gekarakteriseerd als een pandemie.

De uitbraak van deze pandemie zorgde voor veel maatregelen binnen het gevangeniswezen, die niet alleen de taken en verantwoordelijkheden van de directies van de inrichtingen in Nederland raakten. Ook de uitvoering taken en werkzaamheden van de Commissie van Toezicht werden hierdoor beïnvloed. Landelijk werden door de Minister van Rechtsbescherming vele malen maatregelen afgekondigd, die ook de rechten van gedetineerden in de inrichtingen inperkten. Zo werd het recht op bezoek zowel in frequentie als ook in aantallen bezoekers teruggebracht tot één en gedurende een bepaalde periode zelfs gehele opgeschort. Deze maatregelen hadden ook invloed op de behandeling van ingediende klachten.

Dankzij de grote inzet van directie en personeel van de PI Arnhem, maar ook van de gedetineerden, is de situatie rond de pandemie in het verslagjaar onder controle gebleven.

Langs deze weg wil ik hen namens de gehele commissie hiervoor heel erg bedanken.

Daarbij zijn extra zaken, zoals extra films op de interne zender, georganiseerd voor de gedetineerden om de moeilijke situatie draaglijker te maken.

Dankzij alle maatregelen en het toezicht op de handhaving ervan, was er dit verslagjaar slechts één gedetineerde met het Covid-19 virus besmet.

Overigens heeft de pandemie ook voor enkele positieve ontwikkelingen gezorgd.

- De maandcommissaris houdt nu spreekuur in de spreekruimten in de bezoekegang.
- De enkelvoudige zittingen hebben tot tevredenheid van alle betrokkenen veelal doorgang kunnen vinden via Skype;
- De gedetineerden hadden via een tablet met Skype toch contact met thuis, maar ook eventueel met familie in het buitenland.

Dit zijn ontwikkelingen, die in meer of mindere mate in de toekomst voor bestending in aanmerking komen.

In het verslagjaar hebben we afscheid genomen van Margreet Sanders als lid van de commissie en is besloten 3 nieuwe leden aan te stellen; dit enerzijds in verband met een naderend vertrek van Gerda de Boer en anderzijds met de extra werkzaamheden, die op de commissie afkomen door de invoering van de bepalingen in de Veegwet per 1 januari 2021.

Ik hoop dat we gezond blijven en dat we in het komend jaar 2021 de pandemie na vaccinatie achter ons kunnen laten als pandemie.

Namens de leden van de Commissie van Toezicht PI Arnhem,
P.H.W.M. Beekman
Voorzitter.

Inhoudsopgave

1.	Inrichting	4
1.1	De commissie van toezicht	4
1.1.1	De samenstelling van de commissie van toezicht	4
1.2	Deskundigheidsbevordering	5
2	Cijfers	5
3.	De toezichthoudende taak	5
3.1	Contacten en samenwerking met de directie van de inrichting	5
3.2	Onderwerpen die in het verslagjaar nader zijn belicht	7
4.	De adviestaak	7
5.	De bemiddelingstaak	8
5.1	Het maandcommissariaat	8
5.2	De bemiddeling	8
6.	De rechtsprekende taak	9
6.1	Cijfermatig overzicht	9
6.2	Doorlooptijden	12
6.3	Rogatoir verhoor	13
7.	Overige vermeldenswaardige activiteiten en gebeurtenissen	13
7.1	Afgelegde bezoeken	13
8.	Conclusies en aanbevelingen	14
8.1	Conclusies	14
8.2	Aanbevelingen:	15
9.	Bijlagen	16
9.2	Overzicht soorten klachten per onderwerp	16
9.2	Managementoverzicht KLAVER	17
9.3	Totaaloverzicht KLAVER	17

1. Inrichting

De Penitentiaire Inrichting (PI) Arnhem is zowel een gevangenis als een Huis van Bewaring en biedt plaats aan ongeveer 277 gedetineerden (inclusief strategische reservecapaciteit).

1.1 De commissie van toezicht

1.1.1 De samenstelling van de commissie van toezicht

Op 1 januari 2020 was de commissie als volgt samengesteld:

- **Voorzitter:**
 - de heer P.H.W.M. Beekman, voormalig projectleider bij de afdeling veiligheid van de gemeente Ede, lid sinds 1 april 2007 en voorzitter vanaf april 2019.
- **Plaatsvervangend voorzitter:**
 - de heer mr. F.H.J. van Gaal, werkzaam als advocaat, lid sinds 1 juli 2011.
- **Voorzitter beklagcommissie:**
 - de heer mr. M.P. Pomper, voormalig Officier van Justitie, lid sinds 1 januari 2007;
 - de heer mr. A.M.F. Geerling, werkzaam als rechter bij rechtbank Gelderland, lid sinds 1 januari 2020;
- **Plaatsvervangende voorzitters beklagcommissie:**
 - de heer mr. F.H.J. van Gaal, werkzaam als advocaat, lid sinds 1 juli 2011.
- **Leden te weten:**
 - mevrouw G.H. de Boer-Mensink, voormalig verpleegkundige psychiatrie, lid sinds 1 januari 2006;
 - mevrouw drs. M.J.M. Chatelion Counet-Sanders, geestelijke verzorgster, lid sinds 1 januari 2020
 - de heer drs. W.J.E.M. Felix, huisarts, lid sinds 1 januari 2020;
 - de heer drs. J.J.H. Rottink, werkzaam als zelfstandig MfN RegisterMediator en opleider/trainer aan de Hogeschool Arnhem-Nijmegen, lid sinds 1 september 2008;
 - de heer W.J. Bosveld, voormalig ambtelijk secretaris rechtbank Gelderland, lid sinds 15 juli 2012.

De samenstelling van de commissie is in het verslagjaar gewijzigd.

Mevrouw drs. M.J.M. Chatelion Counet-Sanders heeft gedurende het verslagjaar haar werkzaamheden voor de commissie beëindigd.

1.2 Deskundigheidsbevordering

De heer Beekman heeft, namens de commissie, ook dit verslagjaar weer een waardevolle bijdrage kunnen leveren in de landelijke Klankbordgroep. Ook de ervaringen, opgedaan in de Klankbordgroep, komen direct en indirect ten goede aan de kwaliteit van het werk van onze commissie.

2 Cijfers

Het aantal gehouden beklagzittingen in 2020 bedraagt	16
Het aantal bezette detentieplaatsen per 1 juli van het verslagjaar bedraagt	
Administratief:	241
Tijdelijke schorsing:	3
Werkelijke sterkte: 238	238
Het aantal contacten met de Gedeco	12
Opm: De directie heeft structureel maandelijks een overleg met de Gedeco. In verband met de opgelegde coronamaatregelen had de directie in maart een aantal weken elke dag en daarna om de dag een overleg met de Gedeco. Lopende het verslagjaar is de frequentie weer teruggebracht naar één keer per week.	
Het aantal bezochte Gedeco-overleggen	4
Het aantal medische klachten van organisatorische aard: het betreft hier klachten m.b.t. het oproepen van verpleegkundige, arts, tandarts en psycholoog	21
Het aantal overgedragen medische klachten van medisch-inhoudelijke aard: het betreft hier klachten m.b.t. vervolgen of inzetten van behandeling.	21
Het aantal bemiddelde medische klachten	31
Het aantal niet bemiddelde medische klachten	11
Het aantal ingetrokken medische klachten	19
Het aantal medische klachten dat is doorgestuurd naar de medisch adviseur	6
Het aantal medische klachten dat is doorgestuurd naar de CVT	6
Het aantal medische klachten waarin een gedetineerde in beroep is gegaan bij de RSJ	0
Tuchtcollege	2
waarvan ongegrond	1
waarvan niet-ontvankelijk	1
waarvan gegrond	0

3. De toezichthoudende taak

3.1 Contacten en samenwerking met de directie van de inrichting

De opstelling van de directie werd door de leden van de commissie van toezicht als open en constructief ervaren. De heer dr. T. Molleman, vestigingsdirecteur, trad in het verslagjaar, als opvolger van mevrouw mr. F. Salamone, vanaf maart op als vaste vertegenwoordiger van de directie bij commissievergaderingen. Met de directie is ook

Commissie van toezicht bij de Penitentiaire Inrichting Arnhem

veelvuldig gesproken over het coronabeleid, de gevolgen en impact die de coronamaatregelen hebben op gedetineerden en het personeel en de invulling van het maandcommissariaat en de beklagcommissie in deze bijzondere periode. Ook is veel gesproken over de invoering van de Veegwet en wat dit zal gaan betekenen voor het werk van de commissie van toezicht. Daarnaast heeft de commissie haar zorgen geuit over de hoeveelheid klachten, die dit verslagjaar is ingediend.

Tijdens de coronaperiode is er veelvuldig contact geweest tussen de voorzitter van de commissie en de vestigingsdirecteur. Bijna wekelijks was er persoonlijk contact of via de telefoon of WhatsApp. Hierbij werden vooral de maatregelen besproken, die soms leidden tot beperkingen voor de gedetineerden en of weer tot versoepelingen.

Om een aantal onderwerpen nader te belichten heeft de directie, namens de commissie, functionarissen uit het middenkader uitgenodigd voor de commissievergaderingen. Met deze functionarissen zijn verschillende, binnen hun aandachtsgebied vallende, onderwerpen aan de orde gesteld. Daarnaast is een presentatie gegeven over de wijzigingen waarop gevangenisstraffen worden uitgevoerd na invoering van de nieuwe Wet Straffen en Beschermen.

In zijn algemeenheid kan worden gesteld, dat de commissie ondanks alle beperkingen door de corona-maatregelen, voldoende haar toezichttaak heeft kunnen uitoefenen.

Hoofd Zorg

Het verslagjaar 2020 stond in het teken van corona. Als gevolg van de landelijke en interne maatregelen waren de mogelijkheden voor fysiek bezoek aan de medische dienst beperkt. Zorgvragen van gedetineerden zijn getoetst op urgentie en mogelijkheden. Veel vragen werden schriftelijk of telefonisch afgehandeld, gelijk aan de burgermaatschappij. Waar het niet anders kon, werd men opgeroepen voor een fysiek consult. Nieuwe inkomsten kregen acht dagen een individueel programma en werden hierbij gemonitord op coronaklachten en zo nodig getest. Klachten of nauw contact met een besmet persoon konden ook indicatie zijn voor een individueel programma. In 2020 heeft er één Covid-19 besmetting bij een gedetineerde plaatsgevonden. Betrokkene is direct geïsoleerd waardoor verdere verspreiding werd voorkomen.

Door de verhoogde werkdruk bij het Hoofd Zorg als gevolg van de coronavraagstukken en het uitwerken van coronabeleid is de afhandelingstermijn in een aantal gevallen overschreden. Dit heeft ertoe geleid dat gedetineerden niet meer zijn gezien, omdat zij inmiddels waren overgeplaatst of met ontslag waren gegaan. Ook het doorsturen van klachten van de commissie van toezicht of de medische adviseur zijn hierdoor vertraagd.

Van de klachten die zijn doorgestuurd naar de medisch adviseur is één klacht ongegrond verklaard en heeft de medisch adviseur in vijf klachten nog geen uitspraak gedaan. Er is geen beroep aangetekend bij de RSJ.

Bij de commissie van toezicht zijn dit jaar in totaal zes klachten ingediend van medisch-organisatorische aard.

Er heeft in elf medische klachten geen bemiddeling plaatsgevonden. Dit is gelegen in het feit dat gedetineerden niet meer in P.I. Arnhem verbleven, door overplaatsing of

ontslag. Eenmaal is een gedetineerde niet teruggekeerd van verlof, waardoor het Hoofd Zorg hem niet meer heeft kunnen spreken.

De meest voorkomende klachtenonderwerpen in 2020 waren: medicatie (15 klachten); behandeling (16 klachten); arbeids(on)geschiktheid (5 klachten) en het oproepen voor het spreekuur (4 klachten). De overige klachten (2 klachten) zagen op het verstrekken van een medisch matras in verband met rugklachten en het opsturen van een medische foto in verband met een letselzaak.

3.2 Onderwerpen die in het verslagjaar nader zijn belicht

De commissie heeft ook dit verslagjaar weer een aantal specifieke onderwerpen nader belicht, te weten:

Doorlooptijd van de klachten.

Het aantal ingediende klachten is licht gedaald (5%) ten opzichte van vorig verslagjaar. De commissie merkt op, dat een toename te zien was in het aantal klachten dat werd ingetrokken (21 %). De doorlooptijden laten dit jaar gemiddeld weer een lichte stijging zien. Positief acht de commissie het feit dat het verslagjaar meer klachten (15%) tussen de 0 en de 30 dagen zijn afgedaan.

Omdat uit een analyse van de commissie van toezicht is gebleken dat het rogatoir horen van gedetineerden in een andere inrichting door een andere beklagcommissie de procedure en de doorlooptijden ernstig vertraagt, is tijdens het verslagjaar het idee ontstaan om de mogelijkheid te onderzoeken om klagers die inmiddels in een andere inrichting verblijven zelf te horen op hun klacht door middel van een videoverbinding. Dit zal de doorlooptijden van deze categorie zeker verkorten en heeft daarnaast als voordeel dat openstaande vragen door de betreffende beklagcommissie kunnen worden gesteld en door klager en directie kunnen worden beantwoord.

4. De adviestaak

Gedurende het verslagjaar zijn door de commissie van toezicht geen adviezen uitgebracht aan de directie, het Ministerie van Veiligheid en Justitie en De Raad voor Strafrechtstoepassing en Jeugdbescherming.

Vanwege de grote hoeveelheid klachten heeft de voorzitter in het najaar nagenoeg alle teamvergaderingen van de piw-ers bezocht om te benadrukken dat ook het personeel een belangrijke rol kan spelen in het terugdringen van het aantal klachten. Inmiddels zijn op alle afdelingen in de inrichting piw-ers aangewezen, die de onvrede bij gedetineerden vroegtijdig kunnen signaleren en (mogelijk) bemiddelen om formele klachten te voorkomen. Overigens maakt ook de directie werk van het verminderen van het aantal klachten door de inzet hiervoor van de afdelingshoofden.

5. De bemiddelingstaak

5.1 Het maandcommissariaat

Vanwege de Covid-19 maatregelen is het rooster van het maandcommissariaat aangepast waarbij de directie heeft gevraagd om met een minimumaantal leden het maandcommissariaat te bemensen om zo het risico op een besmetting te minimaliseren.

Gelet op de coronamaatregelen en het minimaliseren van de besmettingsrisico's is in maart 2020 gekozen voor een spreekuur door de maandcommissaris in de dubbele spreekkamer die gescheiden is door een glaswand en voorzien is van een intercominstallatie in de bezookgang. Dit spreekuur wordt tweemaal per week gehouden, waarbij in het eerste spreekuur de klacht wordt besproken en in het tweede spreekuur de eventuele bemiddelingsresultaten worden doorgenomen. Het houden van spreekuur is zeer efficiënt gebleken. Zo kunnen in minder tijd meer klachten en spreekbriefjes worden behandeld.

Om de bemiddelings- en de rechtspraakfunctie, van de commissie, nadrukkelijk te onderscheiden zijn de voorzitters van de beklagcommissie vrijgesteld van het maandcommissariaat.

De verslagen van de maandcommissaris zijn besproken in de commissievergaderingen. Het maandcommissariaat heeft de samenwerking met afdelingshoofden en de medewerkers van de P.I. Arnhem als zeer prettig en constructief ervaren. De commissie blijft inzetten op een goede communicatie. Daarbij worden ook de moderne communicatiemiddelen (waaronder het communiceren via WhatsApp) optimaal benut.

5.2 De bemiddeling

In de communicatie met gedetineerden staat een respect- en begripvolle bejegening voorop. De voortvarende afhandeling van klachten in een voor gedetineerden begrijpelijke taal levert daaraan een wezenlijke bijdrage.

In het verslagjaar zijn 239 klachten ter bemiddeling naar de maandcommissaris gestuurd. Dit is een toename van 31% ten opzichte van het verslagjaar 2019. Hiervan zijn 123 klachten na bemiddeling door de maandcommissaris ingetrokken. Dit is een toename van 45% ten opzichte van het verslagjaar 2019. Dit is dus zeker een positieve ontwikkeling, die de commissie van toezicht ook het komende jaar hoopt te bestendigen en, zo mogelijk, verder uit te bouwen.

De bemiddelingstaak zal in het komende jaar verder moeten worden ontwikkeld en vooral geprofessionaliseerd, aangezien hierover ook in de zogenaamde 'Veegwet' bepalingen zijn opgenomen. Deze wet, die inmiddels door de beide Kamers is goedgekeurd, is op 1 januari 2021 in werking getreden. De bemiddelingstaak zal een grotere inspanning vergen van de leden van de commissie en bovendien vragen om een verbreding van kennis en vaardigheden.

6. De rechtsprekende taak

De beklagcommissie doet klachten, die zich daarvoor lenen, af met een voorzittersbeslissing of een mondelinge uitspraak ter zitting. Klager, eventueel bijgestaan door zijn raadsman/-vrouw, en de directie worden voor de mondelinge behandeling van de klacht uitgenodigd. De beklagcommissie streeft ernaar om binnen twee weken na de mondelinge behandeling, schriftelijk uitspraak te doen.

De beklagcommissie heeft dit verslagjaar in verband met de coronamaatregelen veelal enkelvoudige zittingen via skype gehouden. Zodra de coronamaatregelen dit toelaten zullen de zittingen weer fysiek plaatsvinden en zullen ook de meervoudige zittingen worden gecontinueerd. In verband met de invoering van de Veegwet wordt overwogen de meervoudige behandeling als standaard in te voeren. De (beklag)commissie wordt dan, naast een (vaste) voorzitter, bemenst door twee vaste leden.

Overigens is het te overwegen om na het einde van de corona-maatregelen de enkelvoudige zittingen in een nader te bepalen deel van de gevallen via een videoverbinding te blijven uitvoeren gelet op het feit, dat alle betrokkenen positief zijn over deze manier van procesvoering.

De beklagcommissie is dit jaar geconfronteerd met een wrakingsverzoek. Het verzoek is in behandeling genomen. De beklagcommissie heeft bij haar procedure aansluiting gezocht bij de procedure zoals deze geldt in het bestuursrecht. De meervoudige beklagcommissie heeft het verzoek ter zitting behandeld en het verzoek afgewezen.

6.1 Cijfermatig overzicht

Aantal klachten	2016	2017	2018	2019	2020
	451	393	457	672	637
Soort afdoening:					
Ingetrokken	59	40	55	68	85
ingetrokken ter zitting	28	18	40	24	7
ingetrokken na bemiddeling	64	62	67	84	123
afdoening na rogatoir verzoek	11	14	23	40	34
niet-ontvankelijk	91	91	85	123	174
ongeground	133	86	115	139	212
(deels) geground	63	25	25	5	35
overgedragen	30	51	42	59	42
nog openstaand	38	44	49	159	79

Er zijn dit verslagjaar veel klachten ingediend die zien op de werkwijze van het BAD. Daarom heeft de commissie besloten om een audit te houden naar het functioneren van deze afdeling. De commissie hoopt in het verslagjaar 2021 haar bevindingen te rapporteren en aanbevelingen aan de directie te doen.

**Commissie van toezicht bij de
Penitentiaire Inrichting Arnhem**

Zoals eerder gemeld heeft de voorzitter van de commissie van toezicht de verschillende teams en de Gedeco bezocht om voorlichting te geven over het klachtrecht. Gekeken is hoe op een positieve manier de klachtenstroom kan worden gereduceerd en hoe grieven en klachten ook in een eerder stadium, dus voor behandeling bij de beklagcommissie, kunnen worden opgelost. De ervaringen waren positief en voorzichtig kan de conclusie worden getrokken dat de resultaten lopende het verslagjaar al zichtbaar werden.

De categorie klachten “contact met de buitenwereld” is in het verslagjaar gestegen van 48 in 2019 naar 80 klachten dit verslagjaar. Dit is bijna een verdubbeling. Het ging hier om klachten over de in- en uitvoer door gedetineerden van goederen. Deze stijging was voor de commissie aanleiding om met instemming van de directie een audit te gaan houden over dit proces in de inrichting (zie hiervoor). De audit zal in het voorjaar van 2021 worden afgerond.

De klachten met betrekking tot bejegening zijn afgenomen van 83 naar 65 (-22%). Dit heeft wellicht te maken met het wederzijds respect en begrip van gedetineerden en personeel bij de uitvoering van de maatregelen rondom de pandemie.

Ook de klachten in de categorie “activiteiten” zoals de arbeid, het luchten en het sporten zijn substantieel afgenomen van 131 naar 85 (-35%). Bij de arbeid is in het verslagjaar minder uitval geweest door het opvullen van vacatures; in eerste instantie door uitzendkrachten, waarvan later een aantal in dienst is genomen. Ook het hierboven genoemde wederzijds begrip en respect zullen hebben bijgedragen, met name bij klachten over de sport en het luchten.

Tot slot moet niet onvermeld blijven, dat de directie en het personeel er bij de uitvoering van de coronamaatregelen alles aan hebben gedaan om het dagprogramma zoveel als mogelijk uitvoerbaar te houden.

**Commissie van toezicht bij de
Penitentiaire Inrichting Arnhem**

Aantal zaken waarin beroep is ingesteld bij de RSJ:

Onderwerp	Beslissing beklagcommissie	Beroep door klager	Beroep door directie	Beslissing RSJ
Contact buitenwereld (bezoek)	Ongegrond	Ja	Nee	
Bejegening	Niet ontvankelijk	Ja	Nee	
Activiteiten (arbeid)	Niet ontvankelijk	Ja	Nee	
Persoonlijke voorwerpen	Niet ontvankelijk	Ja	Nee	Ingetrokken
Activiteiten (arbeid)	Niet ontvankelijk	Ja	Nee	
Activiteiten (arbeid)	Niet ontvankelijk	Ja	Nee	
Ordemaatregel	Ongegrond	Ja	Nee	Ongegrond
Controle	Ongegrond	Ja	Nee	
Activiteiten (arbeid)	Niet ontvankelijk	Ja	Nee	
Disciplinaire straf	Ongegrond	Ja	Nee	
Bejegening	Niet ontvankelijk	Ja	Nee	Niet ontvankelijk
Bejegening	Ongegrond	Ja	Nee	
Persoonlijke voorwerpen	Niet ontvankelijk	Ja	Nee	
Persoonlijke voorwerpen	Niet ontvankelijk	Ja	Nee	
Persoonlijke voorwerpen	Niet ontvankelijk	Ja	Nee	Ingetrokken
Verzorging (persoonlijke)	Niet ontvankelijk	Ja	Nee	Niet ontvankelijk
Ordemaatregel	Ongegrond	Ja	Nee	
Dagprogramma, beveiliging en toezicht op maat	Ongegrond	Ja	Nee	Ongegrond
Contact buitenwereld (bellen)	Gegron	Nee	Ja	
Disciplinaire straf	Ongegrond	Ja	Nee	
Disciplinaire straf	Gegron	Ja	Nee	
Activiteiten (luchten)	Ongegrond	Ja	Nee	
Disciplinaire straf	Ongegrond	Ja	Nee	Ongegrond
Verzorging (medische)	Niet ontvankelijk	Ja	Nee	Niet ontvankelijk
Contact buitenwereld (bellen)	Niet ontvankelijk	Ja	Nee	Niet ontvankelijk
Verzorging (persoonlijke)	Ongegrond	Ja	Nee	
Disciplinaire straf	Ongegrond	Ja	Nee	Ingetrokken
Verlaten inrichting	Niet ontvankelijk	ja	Nee	Gegron
Disciplinaire straf	Deels gegron	Ja	Nee	
Activiteiten (diversen)	Ongegrond	Ja	Nee	
Bejegening	Ongegrond	Ja	Nee	
Dagprogramma, beveiliging en toezicht op maat	Ongegrond	Ja	Nee	
Contact buitenwereld (bellen)	Niet ontvankelijk	Ja	Nee	
Persoonlijke voorwerpen	Niet ontvankelijk	Ja	Nee	
Activiteiten (diversen)	Gegron	Nee	Ja	
Informatie/procedure	Ongegrond	Ja	Nee	
Contact buitenwereld (bezoek)	Ongegrond	Ja	Nee	
Contact buitenwereld (bezoek)	Niet ontvankelijk	Ja	Nee	
Nog onbekend	Niet ontvankelijk	Ja	Nee	
Contact buitenwereld (bezoek)	Niet ontvankelijk	Ja	Nee	
Dagprogramma, beveiliging en toezicht op maat	Ongegrond	Ja	Nee	
Activiteiten (diversen)	Niet ontvankelijk	Ja	Nee	
Verzorging (diversen)	Gegron	Ja	Nee	Ingetrokken
Disciplinaire straf	Ongegrond	Ja	Nee	
Contact buitenwereld (bellen)	Niet ontvankelijk	Ja	Nee	
Disciplinaire straf	Ongegrond	Ja	Nee	
Activiteiten (luchten)	Gegron	Nee	Ja	

In het verslagjaar is tegen beslissingen van de beklagcommissie in 47 zaken beroep ingesteld bij de RSJ. Hiervan zijn een drietal beroepszaken ingediend door de directie en de overige door klagers. Overigens zij opgemerkt, dat in het verslagjaar er een grote voorraad aan beroepszaken is ontstaan door de coronamaatregelen bij de RSJ, waardoor in veel beroepszaken nog geen uitspraak is ontvangen.

Gedurende het verslagjaar heeft de commissie met belangstelling kennisgenomen van de uitspraken van de RSJ, alsmede van het jurisprudentiebulletin. Deze zijn een vast punt op de agenda van de commissievergaderingen.

Gedurende het verslagjaar zijn in totaal 32 schorsingsverzoeken, bij de voorzitter uit de beroepscommissie van de RSJ, door het secretariaat geregistreerd. De meeste schorsingsverzoeken zagen op het opleggen van een disciplinaire straf.

Commissie van toezicht bij de
Penitentiaire Inrichting Arnhem

Er zijn in totaal 25 verzoeken afgewezen, 4 verzoeken toegewezen, 2 verzoek niet-ontvankelijk verklaard en 1 verzoek is ingetrokken.

In 2020 hebben 141 klagers zich, in hun gehele beklagzaak, laten bijstaan door een advocaat. Dit kan zijn bij het indienen van een klaagschrift, en/of bij de behandeling ter zitting van de beklagcommissie.

In 2020 werden door de beklagcommissie 35 klachten (deels)gegrond verklaard. In 10 klachten werd een tegemoetkoming na gegrondverklaring toegekend (in totaal een bedrag van € 125,00).

6.2 Doorlooptijden

De commissie heeft in het verslagjaar geconstateerd, dat in 208 (was 101) klachten de wettelijke termijn van vier weken, eventueel te verlengen met vier weken, niet werd gehaald. Dit is een enorme toename. De commissie van toezicht heeft de doorlooptijden geëvalueerd en constateert dat de gemiddelde doorlooptijd aan de zijde van de directie 35,6 dagen is en bij de beklagcommissie 33,07 dagen. De gemiddelde doorlooptijd van bemiddeling bij het maandcommissariaat is 20,5 dagen. Geconcludeerd kan worden dat de wettelijke termijn van vier weken, eventueel te verlengen met 4 weken, gerekend vanaf datum binnenkomst geen reële termijn is waarbinnen een klachtenprocedure kan worden afgerond. De zaken waarin de doorlooptijd ruimschoots werd overschreden waren zaken waarin klager veelal werd bijgestaan door een advocaat en er tevens een verzoek tot rogatoir verhoor is gedaan aan een andere commissie van toezicht.

Vanuit het perspectief dat verzoeken tot rogatoir verhoor bij commissies van toezicht minder prioriteit lijken te hebben heeft de commissie van toezicht bij de klankbordgroep voorgesteld om te onderzoeken of het mogelijk is dat commissies van toezicht in hun eigen zaken de klager digitaal horen. Dit zal enerzijds een positief effect hebben op de doorlooptijd en anderzijds kan de beklagcommissie tijdens een mondelinge behandeling zowel klager als directie door middel van hoor en wederhoor horen op de ingediende klacht. De klankbordgroep staat zeer positief tegenover dit initiatief en zal dit in het komende jaar bespreken met de Hoofd directeur van DJI.

De commissie heeft ook dit verslagjaar, de doorlooptijden weer nauwlettend gevolgd en elk kwartaal, tijdens haar commissievergaderingen, de managementoverzichten besproken. Er zijn ook dit jaar veel klachten bij voorzittersbeslissing afgedaan en vanwege de coronamaatregelen de overige zaken bijna allemaal met een enkelvoudige skype-zitting.

Een analyse van de cijfers laat ook dit verslagjaar weer zien dat een deel van de vertraging in de doorlooptijden werd veroorzaakt door factoren, waarop de commissie slechts beperkt en/of indirect invloed uit kan oefenen:

- de verwerkingstijd van rogatoire verhoren bij andere commissies zijn vaak onaanvaardbaar lang;
- de mogelijkheid van rechtsbijstand tijdens de beklagzittingen betekent, dat er bij de planning van de zittingen rekening moet worden gehouden met een 'extra agenda' (advocaat) waardoor weer extra vertraging optreedt;
- de reactietermijn van de directie was in sommige zaken nog erg lang;
- vanwege de complexiteit van de zaak was het niet altijd mogelijk om binnen de gestelde termijn een uitspraak te doen.

Om ervoor te zorgen dat het recht op rechtsbijstand niet tot onnodig lange vertraging in de procesgang leidt, wordt in beginsel eenmalig uitstel verleend. Indien de raadsman/-vrouw ook op de nader vastgestelde datum verhinderd is, wordt voorgesteld om de zaak schriftelijk af te doen en anders wordt de klacht ingepland op de eerstvolgende beklagzitting.

6.3 Rogatoir verhoor

De commissie heeft in het verslagjaar in 34 beklagzaken een verzoek om rogatoir verhoor ontvangen van reeds overgeplaatste gedetineerden. Zoals hiervoor reeds opgemerkt: door het rogatoir verhoor digitaal te laten plaatsvinden zal de doorlooptijd van deze categorie zaken aanzienlijk worden verkort. De verwachting is dat dit in 2021 landelijk zal worden ingevoerd.

7. Overige vermeldenswaardige activiteiten en gebeurtenissen

In het verslagjaar is veel ervaring opgedaan met het digitaal vergaderen en het houden van digitale zittingen. Zodra de coronamaatregelen weer ruimte bieden verdient het de voorkeur om de zittingen weer meervoudig en fysiek te doen. De zaken die dit toelaten zullen enkelvoudig worden behandeld en gelet op de positieve ervaringen van het afgelopen jaar deels ook via het digitale systeem. Ten aanzien van de vergaderingen merkt de commissie van toezicht op dat daarin het fysiek vergaderen de voorkeur verdient en weer zal worden hervat zodra dit mogelijk is.

7.1 Afgelegde bezoeken

Door een aantal leden van de commissie zijn Gedeco-vergaderingen bijgewoond. De verslagen daarvan worden in de commissievergaderingen besproken. De commissie is van mening dat het goede inhoudelijke vergaderingen zijn. Gedetineerden vinden het prettig een goed gehoor te vinden bij de directie. De Gedeco-leden voelen zich gesteund in het werk dat zij doen.

8. Conclusies en aanbevelingen

8.1 Conclusies

De commissie van toezicht is van mening dat de maandcommissarissen dit verslagjaar, zowel door de directie als door het personeel, adequaat zijn ondersteund en geadviseerd. In het verslagjaar zijn de afdelingshoofden drie keer en de overige middenkaderleden één keer door de commissie van toezicht voor haar vergaderingen uitgenodigd.

De contacten tussen de maandcommissaris en de afdelingshoofden waren constructief en effectief; zeker als het gaat om de bemiddeling van klachten. Door deze samenwerking konden veel klachten in een vroegtijdig stadium worden opgelost.

Ook dit verslagjaar zijn wederom veel klachten ingediend. Eén van de oorzaken was, dat de piw-ers al snel gedetineerden adviseerden om een klacht in te dienen. Dit heeft wellicht te maken met de toegenomen werkdruk en de daarmee gepaard gaande werkstress.

Veelvuldige uitval van de arbeid, door enerzijds ziekte van werknemers en anderzijds door een gebrek aan arbeidsaanbod, alsmede de problematiek met de winkelleveranties en betalingen, hebben geleid tot een fors aantal klachten.

Het aantal klachten dat wordt ingetrokken, onder andere door bemiddeling, is in het verslagjaar procentueel gestegen, te weten een toename van 45% ten opzichte van 2019.

In het verslagjaar is het aantal MPC-plaatsen door de coronamaatregelen op alle afdelingen fors teruggebracht. Dit heeft het leefklimaat binnen de inrichting enigszins positief beïnvloed.

Door de coronamaatregelen zijn de bezoekmogelijkheden meerdere keren beperkt tot één bezoeker per gedetineerde en gedurende zekere tijd zelfs helemaal opgeschort. Overigens is de bezoekzaal in het voorjaar al direct door middel van het aanbrengen van plexiglazen scheidingswanden en een intercominstallatie corona-proof gemaakt.

Met de inzet van digitale communicatie is het gemis aan fysiek bezoek deels gecompenseerd.

Ook in het verslagjaar zorgt een toename van gedetineerden met verward gedrag, een verstandelijke beperking of psychiatrische stoornis voor extra druk op het personeel en toegenomen spanning binnen de inrichting. Ook de detentie van gedetineerden, die verdacht worden van (steeds) ernstiger strafbare feiten en algemene normvervaging leveren daaraan een bijdrage.

De doorlooptijden zijn zeker positief beïnvloed door, intensieve bemiddeling en schriftelijke (enkelvoudige) afdoening van klachten. Deze verkorting van de doorlooptijden is in het belang van de gedetineerden, die op deze wijze eerder een beslissing ontvangen op hun klacht of het probleem opgelost zien.

Commissie van toezicht bij de
Penitentiaire Inrichting Arnhem

Tot slot kan gesteld worden gesteld, dat de directie in een aantal zaken, landelijk gezien, snel en adequaat initiatieven heeft ontwikkeld, zoals het corona-proof maken van de bezoekszaal en het beeldbellen via de iPad. Dit was zeker in het belang van de gedetineerden en hun familie.

8.2 Aanbevelingen:

De commissie zal in het voorjaar van 2021 een lijst opstellen voor het personeel in welke gevallen er door de gedetineerde een klacht kan worden ingediend en in welke gevallen niet. Dit om het personeel te ondersteunen bij het voorkomen van op voorhand onnodige en kansloze klachten. Een dergelijke limitatieve oplossing zal echter nooit 100% volledig zijn, maar geeft het personeel wel enig houvast.

Het ingestelde spreekuur van de maandcommissaris blijkt een efficiënte verworvenheid van de corona-periode, die zeker nadien gehandhaafd zal blijven.

De enkelvoudige zittingen, veelal via een videoverbinding, zullen ook in de toekomst na corona deels gehandhaafd worden.

Bij wijze van aanvulling op het wettelijke bezoek voor gedetineerden zou de mogelijkheid in stand moeten blijven om via een videoverbinding contact te hebben met het thuisfront, zowel in Nederland als ook in het buitenland.

In een aantal gevallen was een gebrek aan effectieve communicatie tussen personeel van de inrichting en de gedetineerden oorzaak van irritatie en een toename in het aantal ingediende klachten. Het opzetten van een communicatieplan en vooral het aanstellen van een communicatiemedewerker binnen de inrichting zal enerzijds de effectiviteit van het beleid in de inrichting versterken en anderzijds de communicatie tussen personeel en gedetineerde zeker positief beïnvloeden

De commissie zal ook in verslagjaar 2021 de contacten met de afdelingshoofden en de hoofden Zorg, D&R, Arbeid en Veiligheid verder verstevigen.

Ten behoeve van een veilige en efficiënte communicatie is het zeer aan te bevelen dat alle leden van de commissie van toezicht worden voorzien van een (beperkt) DJI-account, zodat op een veilige wijze privacygevoelige informatie en documenten kunnen worden gedeeld. Het betreft dan vooral de mailfunctie met bijbehorende mogelijkheid om gegevens veilig op te slaan.

Dit jaarverslag 2020 is vastgesteld tijdens de vergadering van de commissie van toezicht op 12 april 2021.

De secretaris

De voorzitter

mr. M.G.W. Wijnveen-te Rietstap

P.H.W.M. Beekman

9. Bijlagen

9.2 Overzicht soorten klachten per onderwerp

		2016	2017	2018	2019	2020
1	Behandeling	1	0	0	0	0
2	Bejegening	46	71	59	83	65
3	Bewegingsvrijheid	0	0	0	0	0
4	Contact buitenwereld (totaal)	38	17	46	52	80
5	Controle	17	4	7	9	10
6	Disciplinaire straf	80	35	65	94	86
7	Geweld	0	0	0	0	0
8	Informatie/ procedure	4	0	0	0	1
9	Nog onbekend	3	2	1	0	3
10	Ordemaatregel	2	11	12	4	8
11	Persoonlijke voorwerpen	47	22	39	48	80
12	Regime	3	1	2	0	0
13	Rek. cour./zak- en kleedgeld	14	55	40	58	40
14	Rogatoir verzoek	10	17	24	44	35
15	Schadeverhaal	0	0	0	0	0
16	DBT	28	15	28	24	36
17	Transport	0	0	6	4	5
18	Verlaten inrichting	24	19	30	20	12
19	Verzorging (totaal)	58	75	51	77	79
20	Activiteiten (totaal)	65	42	35	131	85
21	Selectie/overpl. (intern/extern)	6	2	10	19	22
22	Eisen verblijfsruimte	0	1	1	5	2
	Totaal	451	393	457	672	637

9.2 Managementoverzicht KLAVER

	Beginvoorraad	Instroom	Uitstroom	doorlooptijd	Gegron	Ongegrond	Deels gegron	Overgedragen	Niet ontvankelijk	ingetrokken	Ingetrokken na bemiddeling	Ingetrokken ter zitting	Afdoening na rogatoir verzoek	Eindvoorraad
Kw 1	154	226	220	42	20	69	0	10	36	43	34	1	7	160
Kw 2	160	136	239	58	5	55	0	11	97	22	45	0	4	57
Kw 3	57	166	142	26	2	39	3	17	23	16	33	1	8	81
Kw 4	81	109	111	64	4	49	1	4	18	4	11	5	15	79
Totaal	154	637	712	47	31	212	4	42	174	85	123	7	34	79

9.3 Totaaloverzicht KLAVER

	Instroom	Uitstroom	0-10	11-30	31-40	41-50	51-60	>60	Gegron	Ongegrond	Deels gegron	Overgedragen	Niet ontvankelijk	Ingetrokken	Ingetrokken na bemiddeling	Ingetrokken ter zitting	Afdoening na rogatoir verzoek
2016	451	479	58	79	60	70	50	162	56	133	7	30	91	59	64	28	11
2017	393	387	84	127	36	26	36	78	21	86	4	51	91	40	62	18	14
2018	457	453	97	92	47	49	41	127	25	115	1	42	85	55	67	40	23
2019	672	562	136	121	66	64	74	101	20	139	5	59	123	68	84	24	40
2020	637	712	142	156	62	70	74	208	31	212	4	42	174	85	123	7	34